

Ann. XVI.

ROMAE, Mense Iunio MCMXIII

Num. VI.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS EDITRIX ROMANA

Primum annuae subnotationis, est:

In Italia: Libellarum 6

ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ANTE SOLVENDUM ET RECTO TRAMITE MITTENDUM

AD SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA — Via del Tritone, 46 — ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM PIERI POTEST:

IN RUSSIA

Gebachner et Wolf

Warszawa Przemysowa
Rakowskie Przedmiescie, 15

"Kronika Rodzinna"

Varsavie Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN ANGLIA

Burns and Oates

London W.
38, Orchard Street.

IN CANADA

apud

Librairie Granger Frères

Montreal
1699, Rue Notre-Dame

SOCIETAS EDITRICE ROMANA

ROMA - Via del Tritone, 46 - ROMA

Excerpta ex Commentario VOX URBIS veneunt, quae sequuntur:

ARRAE GORGONIAE

= = = = MILESIA FABULA = = = =

JOACHIM ANTONELLI COSTAGGINI

MUSICO VEN. LIBELL. 0.60

EUPLIUS

SATURIO

ACTIO DRAMATICA =

= = = = JOANNIS

B. FRANCESIA =

LATINES VERSIBUS CONSCRIPTA

ET IN TRES ACTUS DISTRIBUTA

= EDITIO ALTERA =

VEN. LIBELL. 1.00

= = = = JOANNIS

B. FRANCESIA =

VERSIBUS SENARIIS CONSCRIPTA

ET IN TRES ACTUS DISTRIBUTA

= EDITIO ALTERA =

VEN. LIBELL. 1.00

QUAELIBET OPERA EDENDA SUSCIPIUNTUR

VOX URBISS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Regum index:

De optimis PII PP. X propositione VIII.
quid null ab Horatio mutant sint, quidque de eius carminibus
asserint, breviter inquiritur.

In eodem annis memoriam. **Memoratum collectoribus.** **In legato XIII P. M. Commentarius.** — V. Beneventum legatus mit-

**de novo anno. ad ordinatores. — VI. Beluantum regatas inter-
m. — VI. Perthus moratur. Nuncius apud Belgas renunciatur.
et Ruthwelliana.**

Catoglia latina. Armorum scholasticorum coemptio.
Fennisco sive Adagia. Non tam evum eve simile. — Zenam perdere.
— Ars multa vulpi, ast una echino maxima.

¶ Sacris Congregationibus Romantis sententiae novissimae

AND THAT IT IS TO THE
LAW OF THE LAND.

DE SYLLABIS PID PAPAE X

propositione VIII

Ex Romanae Ecclesiae historia scimus, Romanorum Iustitiae, uti Leo XIII scribit, (1) « hoc caput, summaque semper fuisse, assidue vigilare atque omnino contendere, ne quid integritas Fidelis morumque Christianorum detrimenti caperet ». Ex experientia sinus rursus, contra integritatem Fidei morumque Christianorum nihil perniciosius esse quam prae scripta in vulgo disseminata; ob eamque rem Romani Pontifices id perpetuo studuerunt, ut homines, quoad in se sunt, pravorum librorum lectione, hoc est pessimissimo veneno, prohiberent.

Nonne, ut monumenta litterarum testantur, An-
dreas I scripta Origenis perniciosiora, Innocentius I,
Gregorii; Leo Magnus Manichaeorum opera omnia, gravi-
simo damnavere? Nonne, setatam decursu, Monothe-
istum, Abaelardi, Marsili Patavini, Wicleff et Hussii
aduentus libros sententia apostolicas Sedis confixit?
In tunc integritatem Fidei morumque christianorum
servandi causa, S. Indicis Congregatio, eiusdemque
Congregationis vigilantis fundantur.

Recita breviter Sacrae Congregationis Indicis historia, Modernistarum error a Pio X merito damnatus in Syllabo *Lamentabili sane*, circa eiusdem Congregationis prescriptiones, reprehendetur.

Ab initio Ecclesiae, maiores difficilioresque controversiae ad Sedem Apostolicam propter suam principalem deferebantur, Romanique Pontifices, habitu presbyterorum consilio, vel romanis conciliis collectia, omnia per somnitipos dirimebant. Verum, crescente controvensionum rerumque agendarum copia, saeculo XII.

JRBI

ARTIBUS COMMENTARIUS

selectae. Ex Congregatione de disciplina Sacramentorum. — Ex Congregatione Indicla. — Ex Congregatione Rituum.
Diarium Vaticanicum. Coram Sime. admissiones. — Perigrinorum adventus in Urbem. — Pontificis electiones.
Annales. Pax de Balkanicis composita. — Parvum Ititorum in Lybia crimine.
Publici per orbem coetus legibus Ierondis.
Per orbem.
liberorum recessus. (O. Assunna).
libri recessus donec acceperit.
Appendix. *admissio ad missam* *admissio ad missam*
Appendix: Ad Romanos.

magni fuit momenti in gubernium Ecclesiae; hinc speciales Cardinalium Commissiones prodierunt. Speciales huiusmodi Commissiones progressu temporis gradatim et lente ad Romanarum Congregationum originem atque constitutionem viam sternunt. Congregationes istae iam a saeculo XVI exstant, et Paulus III B. Offici Congregationem instituit, dum Xystus V ad ecclesiastice negotia solvenda novas quindecim Congregationes constituit. Saeculis successivis, Clemens VIII, Gregorius XV, Urbanus VIII, Clemens IX, Pius VII, iam existentes novas addiderunt Congregations. Hisce Congregationibus denique, Pius IX, Leo XIII, et Pius X, nonnullas reformationes contulerunt. (1) In illis

Contra librios fidem moresque impugnantes, vel per
Litteras, vel per Decretales, vel per Sententias specialiter
ab initio Romani Pontifices insurrexerint. Secundo vero
decimo quinto, comperta, scribit Leo XIII, (3) arte novae
libraria, magna, prave scriptorum malum, ipsa vici-
gandi celeritate malius erat ac velocius effectum, ut iusta

Itaque saluberrimo consilio cum Alexander VI, tam Leo X certas talere leges, utique congruentes hacten-
poribus ac moribus, quae officinatores librarios inofficio
continerent. Mox graviore exerto turbine, multo vigi-
lantius ac fortius oportuit malorum haereseon prohibere
contagia. Idecirco Leo X, posteaque Clemens VII, gra-
vissime sanxerunt, ne cui legere, nec retinere Lutheri
libros fas esset. Quum vero perniciosorum librorum im-
pura colluvies crevisset, novum remedium Paulus IV
adhibuit, dum scriptorum et librorum, si quorum usu
cavere fideles oporteret, elenchum propositit. Tridentinae Synodi Patres, novo consilio pravos libros legendi
licentiam coercendam curaverunt eorumque iussu Theolo-
gi et Praesules Indicem et elenchum Pauli IV an-
ixerunt et perpoliverunt, Regulasque tum in editione
cum in lectione librorum servandas conscripsore; quibus
regulis Pius IV apostolicæ auctoritatis robur adiecit.

(1) Cfr. *Dictionnaire Apologistique*, fasc. III, pag. 922.

(2) Litt. cit.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Usum latini sermonis per orbem universum tuetur ac fovet.

Ille quis, latine omnino exarata, scripta edit, quae populos omnes aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicas ad societas questiones, a nunciis et significacionibus ad simplices et ludicras easdem descriptiones narratunculas, dramaticas actiones; ab antiquatis scientia ad dialogos vietas argumenta maxime communia tractantes, unde colloquia latine inire atque alere detur; a doctorum virorum scriptis nondum vulgaris aut parum cognitis ad primas adolescentium exercitationes, que incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus conferant; a Pontificis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inducas; haec omnia ut quisque vel ex dissiliis regionibus, aut cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus alter ab altero difformis per commentarium eundem explere desideria sua possit.

PRETUM ANNUAE SUBNOTATIONIS EST:

In Italia libellarum 6;

ubique extra Itiam lib. 8 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ante solvendum et recto transmittendum ad Societatem Editricem Romanam

ROMA — VIA DEL TRITONE, 46 — ROMA

QUAE COMMENTARIUM POSSIDET NUNC ATQUE ADMINISTRAT.

PRAEMIA SOCII CONSTITUTA IN ANNUM MCMXIII

Pro Sociis singulis, quorum sive carmine sive soluta oratione scripta in *Voce Urbis* per an. MCMXIII edita fuerint et a doctorum virorum collegio ad id constituto maxime commendata, *praemium erit argentei numismatis ex iis, quae Pontificis Maximi iussu quotannis in festo Apostolorum Principis eudi solent, Sacro Purpuratorum Senatui, Romanae Curiae aulicisque pontificiis distribuenda.*

Pro Sociis qui libellas octo pretio subnotationis addiderint, delectus erit unius ex tabulis aere mirifice cisis, magnitudine cm. 118 × 84, gesta Costantini M. Imperatoris referentibus prouti in Vaticanis aedibus Raphaël Sanctius eiusque discipuli penicillo experserunt. Tabulae reddunt: *Fugnam inter Constantinum et Maxentium; Visum Crucis; Constantini Baptismum; Constantini donationem Pontifici factam.* — Si quis omnes cupiat, mittat lib. 32.

Pro Seolis, iisque Sacerdotibus, qui lib. quadraginta quattuor miserint, *Vox Urbis* gratuito conceditur; ii enim *Novum Breviarium Romanum* habebunt, iuxta nuperas dispositiones reformatum, charta vere Indica in 16° (15 × 9) ab editrice Pont. domo Descleē et Soc. impressum, splendide ac solide ex pelle vulgo zigrino conglutinatum, foliorum sectione eleganter aurata; quod sane venale prostat lib. 44. — Quin imo simul cum Breviario gratuito etiam a praelaudata editrice domo « Proprium Dioecesis » cuiusque religabitur, si socius ipse miserit, aut emi iusserit, praemisso, uti par est, « Proprii » eiusdem pretio.

iorum intervallum Graecitatis atque Latinitatis cultum intermissum esse, nunquam doctae antiquitatis radices, si ha potest dici, siccatas, immo vero ex eo velut vento truncu novas gemmas, novas frondes, novos resque ramos germinasse?...

Pure autem ex praestantibus scriptoribus antiquis qui paene diu neglecti facerent: etiam res litterariae non caret, et temporibus quoque inserviendum est! At contra nonnullos alios videmus qui magno sunt in honore penes doctos, quicque eis multas ex suis copiis iisdem fere verbis suppeditant, ne dicam abdiciunt; adeo ut passim invaleat consuetudo sese in die cognomentum adscendendi, quem quicque in summis deliciis ac sibi fere propositum exemplar habuerit.

Nam paulo post renatas litteras floruerunt et *Cloudiani*, *Lucretiani* et *Ovidiani* et *Vergiliani*, si scilicet qui quicunque scriptorem quum sibi proposuerint imitari, in id unice intenderent, ut eius stilum, verba, modus de industria redderent, eliusque scribendi genus sequitur velut sibi, quantum possent, aptarent? Hinc datur, ut asperius et scriptoris veteris sententiae redire, et apparatus quoque rei metricae extrinsecus servetur. Nam, quantum ad melius pertinet, ad illius modum illuc carmina quae interiores scribentis sensus perit, quotquot modos numerosque latini possit exprimerit, instaurare commodum est.

Atque vero conuenit nobis illos tantum amplecti, qui latine, vulgarem sermonem aspernantes, tantum scribant; sed etiam large copioseque ab eis quequid aduersus qui versibus italicis cogitationes commotique suas committant. Ne quis enim oblivisci poterit quoniam illis esse factum ingeniorum contentioneum, ut sunt, quae barbara adveniantur, restituta sint? Quis enim nomen insent, vel qui summum italem Mores attigerit...

At tempus est ad id quod proprius ad argumentum propinatum spectat, venire.

Parvuli, diebus hisce, librum accurate conscriptum, et annis circa Horatium Flaccum in Italia a saeculo vi ad xviii. (1) Egregius eius auctor complura edidit quae litteraria latina specimenia critica, in quibus acumen, prudentiam consilio, scientiae pervestigationem ac doctrinam inter se mire connexa admiramus. Liber autem, de quo agimus, harum virtutum testimonium luculentissimum affert. In XVI capita materie distributa est, tressa praemittuntur in quibus, ut par est, disputatur philologiae esse inquirere quantum vetus ac praestans auctor ad aliorum scriptorum mores et stilum doctrinam formanda perpolienda contulerit; quod vere nunc, eti arduum, non caret praeceptis...

In videmus, ab ineunte saeculo XIII, quantum in Rhenio perlegendo Franciscus Petrarca elaboraverit, quae praecepta ex eius carminibus in suam rem deri-

(1) Giovanni Omnes. — Q. Orazio Flacco, studiato in Italia dal se-

vaverit, quid denique illi debuerit ad suos generosos animi sensus excolendos. (1) Rare Boccadellii in suis operibus eruditis Horatii mentionem facit, ut raro illius meminerint qui in « Studio » florentino, bononiensi, pavino litteras professi sunt, praeter Coluccium Saritati, qui ad suum dicendi genus exornandum hanc paravit a Venusino sumpsi. Verum, usque ad id tempus, Flaccus carmina nullo fere in honore sunt et in pretio. Postea, res mutant in petus: quod si Victorinum e Feltria excepias, qui famam poetae ab obliuione hominum litteratorum atque a silentio vindicavit, non defuerit qui vellet optimae Latinitatis lectio scriptoribus rerum ecclesiasticarum cederet, ita ut si qui latini auctori versus occurreret, paulo immutatus ad rem ecclesiasticam transferretur. (2)

Qui vero humanitatis studia profitentur in « Studio » florentino, vergente saeculo xv, inter quos ob ingenii merita primus est recensendorum Angelus Pomiensis, magis cum diligentia Horatium interpretantur et peropporuntur commentaria in eius scriptis compendi, quae audeo probantibus evolant, ut Ambrogini illud carmen ad episcopum Gentile potuerit exarare, quod merito cum opibus horatianis coniungere fas est: tantum auctor ac scilicet oratio in veterem postam incubuit, ut multa eius in rem suam convertantur, nova fere imagine signaverit?

Necque in hac studiorum horatianorum contentione Florentine urbi credit Ferreria. Nam si alii alio potest imitantur, eadem paene verba conantes reddere, et Ludovici Alceostus qui posseco furore partem, exemplo sumpto ab Horatio, in eius motu contexti versu, praeassertum qui ad rem amatorum vel bellicum vel opificium pertinente. Vix virginis duas annos matu, tunc blanditas voluptatesque suis versatissimus, quippe quae se decoraret luxuriae omni quaque sollicitudine aliquae deliciae affueret, ex quid virginitate illa aetate praevis anti- mi contentiones indulgeret, ac totas pulchritudine sua census beataeque vivendi otio contemplans, hoc nimis senatus in carmina transfunderebat? Qued si possit ferreriensis frequenter Horatii gestigia initisset, haud raro autem Catullum asprimit effingitique, praeassertum in eo quod ad blandula epitheta exornantis attinet. In hinc vero satiris bene egregieque vim et spiritum Flaccus reddit, idem ingenii acumin sapit, sciencie modis perdidiculum dicendo, eamdem personam peritiam, eamdem denique artem sententias praeceptisque fabellas de stivas hilaresque noctentibus, mirifico ne angustiando

Neapoli sicutem, eti per id tempus Academiam ad litteras renovandas ab Antonio Beccadelli institutas, quae postea, summum decus ac splendorem nacta, Pontificiana denominata est, scilicet ab Ioanne Pezzano, qui multum

(1) « Orazio contribuì anche, e fortamente, ad alimentare nel carattere di Fr. Petrarca, se non ad instaurare, nobili sensi,... il sentimento dell'ambiziosa e quello della gloria.... Senza Orazio, egli non avrebbe trovato nella poesia latina un prege formidabile per l'esercizio dell'ambizione» (sic) Battista Orsi, cit.

(2) Giacomo da Orsi, ex gr. haec inter alia habet: « Et ego ipse Gensis animatus Peter et Emperio quando stabulam sumptu ex carmine Horatii pavulum immutatus, ut Christianum significantius denotarem. Atque ultimam loco exemplo cetera fecisse»

VIII. Alexander VII. Benedictus XV iuxta portum necessitates regentares nonnulla suaditam esse regule addere docuerunt, cum Pius IX Indicis Regulam decimam minus mitigavit ex parte. Deinde septimo kalendas Februario anno millesimo octingentesimo nonagesimo anno, LXXXIIII, per Apostolicam constitutionem *Officiorum et Munerum*, Decreta Generalia de Prohibitione et Censura librorum edidit.

Dubio 8. Constitutionis Indicis decretum aliquantum suorum librorum proscriptum dubitum est, atque in Decreto generali, et particulari specificari possunt. Generalia dicuntur

libri, quae in Ecclesia emperante

rum, et communione confundentes indi-

cationes, et reonarum dirimant. Palam est generalia de-

scripsisse Dominico Pontifici desigilata, vel maxime speciali-

mentem, et omnibus operatim quibuslibet Ecclesiis statu-

to, et generali, et indicis discrete generalia,

et generalia, et indicis discrete generalia,

lesia vim legis continent, Ideoque a culpa excusari ne-
queunt qui eadem de cetera nihili faciunt. Praeterea, si
per Bullam Clementis XI « Virream Domini » (die 16
Iulii 1705) (1) reprehendantur qui decisionibus S. Sedis
tenant esse adhaerendum « tacendo » silentioque obse-
rvantes, multo magis reprehensione digni sunt, qui S.
Congregationis Indicis nihili faciunt.

Merito propterea Pius Papa X damnavit proposi-
tum (2) in Syllabo « Lamentabili sane exitu » con-
tentam, quae ita sonat: « Ab omni culpa immunes ex-
istimandi sunt qui reprobationes a Sacra Congregatione
Indicis latas nihili pendunt ». (3)

(1) Doms. 1812.

REGINALDUS M. FER O. P.

QUID ITALI AB HORATIO MUTUANTI SINT QUIDQUE DE EUS CARMINIBUS CENSUERANT BREVITER INCLIPITUR

Opere pretium est, ut mihi videtur, vel per otium
et quadam animi causas interdum inquirere, quid ab
optimis et veteribus scriptoribus mutuati sint qui paulo
ante nonas litteras florarent auctores, vel qui inde ab
illis, ut dicas, instauratio doctae antiquitatis pro-
digio per secula manaverint, deinceps gloriamque opti-
morum antium studiis daturi. Illud enim invat prae-
oculis habere, quam tanta esset ingeniorum voluntas et
quasi cordatio sene recte conjungendi, cum praestantis-
simis illis auctoribus, quorum vim et mentem et af-
ficiatum credenter referre, nulla ope impediri posse quo
minus eorum cogitationes, sensa, precepta, quidquid
deinde carminibus occinerint vel precece orationis in-
minibus exornaverint, plus minusve suo stilo obum-
brearentur. In quo non solum amarus erat amor, sed
etiam summa laus ponebatur, quippe quum haud dubio
sibi decori vertendum esse putarent, quod hereditatem
captare strenue intersunt angerentque. Potest autem
seruit, facile auctoris cuiusdam arte, vel potius leno-
ciniis, decepti, primis labellis attigentes pro investi-
tione facilitate et novitate accipiamus quod paulo post,
re auctoribus perpenses altiusque repetita, ex aliquo ve-
tusto fonte de promptum fateri necesse sit: non idem est
verborum nexus, non idem sententiaram apparatus, non
idem cogitationum orbis; atqui sub varietate rerum nescio
quid latet quod abhinc iam multis saeculis sensum ex-
pressumque fuit!

Quae haecusque diximus, penitus et proprie ad vim
scriptorum pertinent; sed altera causa est eur haec
investigatio sit diligentius promovenda. Nam, si magis
magisque in dies vel ab optimis quibusdam viris acerbe
in litteras antiquas invicitur, euid erit effusio eius
eorum initias repellendas vituperationesque funditas
diruendis, quam aperte ostendare nunquam per secun-

(1) Tit. II, c. 4, n. 45.

(2) Doms. 1812, sec. III, cap. 1, apud theologos, v. 1800, mī, 1705 (1).

(3) Concl. sec. tit. II, c. 4, in fine.

latet illud opus Zielinski: *Ciceron im Wandel d. Jahrhunderte?* Quem fugit doctissimum opus confecisse Stempfing a. 1906 in lucem editum, quod inscribitur: *das Fortleben der horazischen Lyrik seit der Renaissance?* In quo auctor, consilium sibi adhibens sane latum atque admirabile, emititur et contendit, ut quid omnes Europae poetae ac philosophi ab Horatio sumpserint abhinc renatis litteris, copiose nos edoceat. (1) Neque huiusmodi libri, quamquam intra angustiores fines conclusi, sive qui nostras tantum litteras amplectantur, apud nos desunt. Ecquis enim ignorat illum sane aureum ac cedro dignum Comparetti librum, cuius inscriptio est: *Virgilio nel Medioevo?* Quem latet diligentissima Ramorum inquisivisse in famam existimationemque Taciti per saecula vigentem? Cui incognitum est illud studiosum plenum opus Sabbadini de «Ciceronianismo»? Iane per hosce dies in illo de antiquitate erudita optime me merito Commentario, qui inscribitur: *La Rivista Filologia e d'Istruzione Classica*, Hector Bignone non sagacitatem ac, ut par est, quam eruditissime in Iacretii famam per saecula medii aevi florentem inspirit? (2) At, quantum scio, nondum de diurnitate Itali cultus apud Italos de industria inquisitum erat; sedum investigandi fuerat voluntas quidquid Itali ab Horatio essent per saecula mutuati, quidve de eius carnis censuerint. Hinc merito Curcio gratulamur ei eius egregium opus, quod ut *latius et diffusius legatur* ac dignam plausus *mercedem praestet, ex animo optamus.*

Veram, quamvis iam inde a principio se excuset noster non potuisse totam questionem absolvere, utpote quam maxime latam, dolendum est quod in se, quam de lyricis florentinis eorumque studiis horatianis tractet, milia lo. Casa mentionem fecerit! Atqui «Galateum» qui scripsit elegantique stilo ac peculiari volumine vitam P. Bombo latine exaravit, summis in delictis habuit Horatium, eumque in suis latinis carminibus vel nimium imitatus est, adeo ut Carmen de horatiano charactere confecerit, illamque inflatam laudem a Petro Victorio de paraverit: «Non enim facere possum quis laudem haec tuam tangam ec de miris vi ingenii tui loquar, quam... in lyrico carmine pangendo cum Horatio certa...».

Hoc argumentum paulo fusiis abhinc paucis annis tractavi; (3) iuvat igitur disputationis summam quam horatianismo afferre.

Ioannes Casa... plura habet carmina in quibus saepe Horatium imitatur... (lata est ac nullo fere scrupulo

(1) «Es ist kein geringer Genuss, und es ist von nicht geringem Erkenntniswert, um so erstaunliches, ja man möchte beinahe sagen, einzigartiges, Phänomen wie dieses unablässige Fortwirken und Fortzeugen der Gedanken und der Phantasie des Venusinier über Völker und Zeiten zu unmittelbarer Augen zu haben». (Cfr. Berliner Philologische Wochenschrift, n. 15, 1919).

(2) Cf. Rer. eto. a. XLII, fasc. 3, m. Aprilis 1913.

(3) Cf. De latinis Ioannis Casas carminibus Disputatio. Memoria letta ad R. Acc. di Napoli da MARCO GALDI (Napoli, Tip. E. Univ., 1909).

— Postea cum hic addere, mihi quoque in animo fixum esse in idem argumentum quod Carolo tractaverit, inquirere: «Forasitan aliquando tuus, valde tribus armis ad idem argumentum redire, quod ante vix persequitur. Tuus facili erit demonstrare de industria quid quantumve honesti nostri erudit, in sacculis quae litteris renatis proiectisque videntur habent, ex Horatii carminibus hauserint».

sumpta mutatio): sunt hemistichia quae... inde sumit ac suam in rem convertit, sententiarum paraphrases, plerumque ineptae et nimium artificium redolentes, aliaque id genus quae passim offenduntur...».

Exemplo sint:

CASA AD CORN. MUSSUM:

Non marmor Partum, non ebur indicum.

Nec quid Lybicus conditur horreis,

Non auri rutilans lamina, clavibus

Asservata tenacibus...

Hor. lib. I od. XXXI:

Non aestuosa grata Calabriae

Armenia, non aurum aut ebur Indicum

Non rura...

(ubi vero simplex aurum pro Casae auri rutilans lamina clavibus asservata tenacibus positum est).

CASA, AD APOLLINEM:

O Iovis magni soboles decusque

Crineque intonsa et pharetra superba,

Appicas aures procibus benignas.

Pulcher Apollo.

Lenta per te pomponis racemis

Uva dependens coquitur ruboribus.

Purpuræ certans...

Hor. lib. I, od. 21:

Intonsum, pueri, dicit Cynethum

Insignemque pharetra.

Hor. lib. III, od. 11:

Dic modis, Lyde quibus obstinatus

Appicet aures.

et epod. 2:

Ut gaudet insitiva decerpens pira

Certantem et upam purpuram.

et epod. 3:

Insuper, hoc autem statul potest, sententiarum colores,

imagines vel translationes audaciore, omnia ab

Horatio deducta esse. At quam significantior efficaciorque

venusinus posta! Quod hic breviter perstringit et quasi

graphicæ repraesentat, Casa multis verborum flosculis,

comparationibus ornat induciturque! (4) quod autem spectat

ad satiras vel epistulas quas, exiguo licet numero, Casa

in otio conscripsit, hand aegre dignoscitur Horatium

quoque nonnulla ei mutua dedisse...

Nec longius provehor: si quis plura vult scire,

opusculum meum, quod supra memoravi, sicut. Inve-

niet enim forsitan hand praetormittendum esse illum

Ferrariensem poetam, scilicet *Pignam*, vere lumen urbis

in ea, quae ostendenda atque illustranda elaboravit, vix
raro reperitur, qui Horatium in deliciis habuerint sum-
mae exprimere cingereque nisi sint. Namque praestan-
tiores elegantioresque Academicorum Catullum ac Vergilium
preferunt, queque in exprimendos omnem operam atque
ceterum impudent. Hand multo post, sub Pontianas
successivis, academia Constantina, velut novum literato-
rum collegium, conditum, sed hic horatianum sicutus pal-
lidae lucis nuncat: Janus enim Parrasio, conditor et in-
strutor eius, *Artem Poeticam*, notis additis, explanat,
et Antonius Telesio, summi philosophi patrus, quem
fatu coquens erudit, Romae in Gymnasio, hand multa
cognitione ac ratione literarum, legenda explicandaque
curat. Hinc etiam accipit.

In primo dimidio saec. XVI, quum magna lita inter
Clementinorum Anteborumque exortum est artes inge-
niorum cognoscere, que antiquissime se applicant, media
editio in Horatium coepit sicut fieri atque editiones
consecutae successivae surantur, ut *Abramo*, *Gastina*,
Arribalzaga, quae nullatenus excedunt per elegiam magno
in precisione. Venetia non alio tempore Horatius
admodum amorem suscitatur, nam poema melius in quo
nullatenus existimat, admodum aquae regulam horatia-
num ostendit, quae omnes Latinos secubunt, et Iosephus
Giovanni, *Horatius in Iurysio*, doctissimus qui immatura
auctoritate obiit. A. Navagerus, Ieronimus Athal-
ensis, *Halla Franciscus*, Horatianum quidquid est
notandum, etiamque exhortatione loquens, quod
obligato dicitur auctor comprehensione vel carminum,
vel sonorum, eti sonorum, imitationeque italicae
lyricae, plurimumque liberas. At saeculo insequente
sunt etiam multat, ut fidei dicti potest, sicut si quis ad
omnes virginis via cuius horatianae possit non recte
interpretari, per allegoriam sit critica. Pindarus ad amator,
etiam iudicatur, nonnulli psepheni, ut impune affir-
matur, Horatium unigenitum apud latitos lyricos
etiamque non solum poëticis gloriam obsec-
rare. Tunc, cum hoc amore inclinandi sunt Io. Chia-
batti, et J. Tassio, qui magnopere admisi sunt, venam
ostenduntur versus, possit in haec versus infundere: talli
modo, posse dulcissimas discordem nugas canoras, quae
nunc hinc inquinatis labefactaverunt, itala possit,
admodum imitationem, et ficti, novissim ac novis
modis reformari. Quam autem non desint qui optimo
recommodato, quae optimae retentatis exemplaribus se
confundant, en mirificum, ne dicam monstruosum. Lo-
redi Mazzoni domen, qui id sibi proponit, in Horatio
veniente, ut poëta viennensis quasi officii magister ap-
punctat illas enim paraphrasia, sive, metemorphosi li-
cet, ut ipso appellaret, ad id unius intendebat, ut
versum ex luto, e veneno antidotum extraheretur: ita-
que non modo omnes loci obscuri ad sensus honestos
restisque transforebantur, sed etiam res parum honestas,
laeviae poësis more exhibito, intra moderationis fines
includere opportunum fuit!... Hoc iter ingressi, nonnulli
aut per interpretationem, seu per paraphrasim, seu per

conversionem immodice quisque suis ipsius ingenii moti-
bus confici, in ineptias delapsi sunt...

Ineunte saeculo XVIII, quum studiorum instauratio
quasi vitalis spiritus afflet omnia, et diligenter perpen-
datur quidquid ad philosophiam, ad iurisprudentiam,
ad litteras attinet, et inveteratis erroribus ex consue-
tuino dijudicandi convictis restituatur ius, resque om-
nes ad maiora pergent, etiam Horatio arridet fortuna.
De eo enim magna cum diligentia ac doctrina Vincentius
Gravina disputat in libro qui inscribitur *Della Ragion
Poetica*, in qua eius opera extollit laudibus, dignitatem,
vim, virtutem, lumina, momentum maxime commemo-
rans. Quod scriptum quantum ad studia promovenda
contulerit, acueritque ingenia in critica ratione exer-
cenda, nemo est quin videat. Hinc enim Antonius Volpi,
Franciscus Algarotti, Clementinus Vannetti manant, qui
in iudicando Horati sui peracris indicem significacionem
luculentissimam fecerunt. Neque multo post, ex Gallia
Cicalpina lyricum melos, novis visibus auctum, inscede
sapient, nobilibus honestisque sensibus perfusum, liber-
ram audaxque progrederit. Tunc Itali poëtas sub Ho-
ratii signa congregantur, eiusque auctoritatem sequentes,
optimis sententia sua carmina vestint: en Calvioli,
Parini, Paradisi, Corretti, Cassoli; denique illi Fantoni,
qui merito Horatius Tuscanus (*Oratio Tusca*) appellatus
fuit.

Eodem modo interpretationis ratio renovatur, nam
omnibus interpretibus, quos multis hac aetate habuit
Horatius, in animo est quam maxime vim mentemque
poëtas reddere. At, si non desunt optimae quaque in-
terpretationes, ab editionibus contra et commentariis
laboratur: illius enim locum quem antea Italia habue-
rat in editionibus curandia, nunc exterz gens habet.
Hic est finis Curcio volumini constitutas, quod, ut
cumque potui, in epitomen coegi.

Interes non displicebit huius Commentarii lectoribus
si pauca quedam addamus.

Peroportune, ut mea sententia fert, evulgatus liber,
quippe iam diu desideratus, multas easque haud par-
momenti notitias, veluti vidimus, praebet. Eo enim duce,
penitus in vim italorum carminum inspicere possumus,
abditiores sensus ac structuram intelligere, quid propri-
sit, quid adventicii dijudicare; adeo ut ex animo licet
vota facere, quam eruditissimam disputationem egregius
auctor intra saec. XIII-XVIII fines inclusus, etiam ad
saec. XIX perducat. Verum, quod ipse fatetur, hand leve
est onus, propterea quod nimia cum prudentia consili
de illis scilicet scriptoribus disceptandum est, qui adhuc
vivunt vel nuper mortui sunt. At id maxime volumus,
ut nihil praetereat eorum quae pro argumento dici
possint; nec nos dubitamus quin, bene auspicato, auctor
optatis nostris respondeat. Nam eius liber illorum vo-
luminum speciem atque imaginem fere adumbrat, quae
abhinc aliquot annos docta Germania pervulga. E quem

Ille mercedem dabit ampliorem, cuius est dictum: Misi contalisti, quidquid in fratribus opis erigaris, I. puer ea offensio fratres, agnos». (3)

Adstupens, sacram puer osculatur

*Proculis dextram; poplitemque flectunt
mater et visus faber ora rapido
tergere fusca.*

*Admoveat labris puer hinc numisma, p. aspergendo
Clavis Petri geminis decorum; auis satis illius
necilli et collo, nitidum superbus oblonga ea dia
et auctor tot ni suu! actio forte monte.*

*Interim crescit hubensis, retusaque
arbor occumbit; sed ubi Tiaras
ederal cinctus, posuere casu
fronte Columnam;*

*enim extremum superat cacumen
alma Crux Iesu; superat Petrum
Clypeo, asternit rectare caeli
callida seder.*

*Prepotens Caesar! tua le gressus
perdit; Vixis politique subiit,
miles, dies (novus haec Prometheus) mitesq. aula
tunc, tunc Rupis. ait opimus;
Crux tamen, exibit haud ita tellis,
haud ullo rultus saeclo.
Diecis incisum, patuli, uerit;
dixit, reges!*

FRANC. XAV. REUSS:

(3) Leon. XIV.

NUMISMATUM COLLECTORIBUS

*Audi, Veneti, Verbis numismata plura ex iis,
quo gesto Romanorum Pontificum referunt et quo-
tum in festo Apostolorum Petri et Pauli cudi-
scent, venalia prostant. Sunt inter haec numisma
tum honorum Leonis XIII et Pii X integra col-
lectio; collectio pariter integra argenteorum nu-
mismatum Pii X; et Leonis XIII ab anno XIII
ad LXI Pontificatus eius inclusive.*

*Si quis aliquod vel omnia habere cupiat, roga-
nem simul et oblationem suam scriptis mittat
ad Doctorem Josephum Fornari, Commentarii
Vox Urbis Moderatorem, Romanum, (Via del Go-
verno Vecchio, 96).*

DE LEONE XIII P. M.

COMMENTARIUS.⁽¹⁾

Egregias loachimi Peccii virtutes admirabatur Gregorius XVI P. M. qui acerrimum eius ingenium atque prudentiam, occasionem nactus, magne munere statim decoravit. Et unum sptom reputans ad quietem reducendum Beneventi provinciam, sacro uno principali adhaerentem, in maxima rerum et animorum concitate, eo Delegatum mittit. Qui vix provinciam suam attigit, caste, naviter, integre munus sic obit, ut, subsecurus, posthabita etiam salute, ab officio nunquam declinet. Vir soler, industrius, maximique consilii, strenuum omnibus operam navat, rebusque civium fidissimus, nihil carius habet quam operibus suis impensius incursum. Sic autem se gaudet, ut omnibus facilius per principibus videatur. Quo honorum est ut hanc omnes honores, quos possunt publice habent, omnibus civitatem facere stiderent. At in grave subito mortuus imploratus, magnis febribus, typho correptus, succo uniuerso dotoe conficit. Namque si paulo ante omnis erant plena metitiae et gratulationis, nunc omnia metu miserentur et lacrimis. Omnes ordines, ut clericorum mortis exercitatem, quantum in ipsis erat, et lenore studerent, precibus publicis ne supplicationibus a mortuorum placuisse aegrotanti postularent. Verus, quod, Ego affluitante, tandem convalevit, eximpro ad intermissionem ad vigilius redit, eaque effervesce, ut ambo, non ad admirationi et deliciae, quid spectaculo maiori adirebantur, laboris suacionis, non dubitare, ut deinceps quod in mortuorum concomitantia regnaret, usq. obitum pila.

Administratio rerum publicarum, praevidit, et ad auxilia, optimo usu, deferunt; et, ut directus administratur, commercia inter regiones circumstans proficiuntur, alisque id genitio, quippe, haud, quod, etiam, publica maxima in diec missibus crevit. Intra diebus condicis, subitam amictum consummationem vobis fecit. Sic inveterata quaedam barbaria, quae ultime refusa misera ex omnibus moribus et disciplinis penitus ruit de- leta. Et praesertim turbulentissimi ab astutis tuis per versa illa hominum pernicieorum natio, quae per nos et nefas, ultra opinionem, omnia committere conuenerat, per latrociniis, per incendis, per peculatis, terrorum in omnes initiebat. Ipso divina, veluti virgula excitatus, adeo amor pietatis, moris viuidex, restitutor sanctarum disciplinarum habetur, et, etiam, et consilio metarios corripit, sententias extirpat. Erant illo tempore longe lateque initiae societas arctissimae, corruptaque hominum sententiae quo impunitus licet. Hinc infinita mulierum labes apud illas infelicitissimas civitates manaverat, hinc dissensionum semina prolati, et bella bellicis vita, fure, metu ambitione undique armis submisstrantibus. Haec summa eius victoria. Quascunque enim postea

(1) Or. num. sup.

*et decus, qui gloriaris; et quod sua carmina numeris
Hannibalis concipi possunt;* *atque* *ad hanc* *scripturam horatianis* *quoniam* *expansis lo-
torebus* *de* *Maximiliani principiis* *anum* *hi* *suppedita-
praeferunt.* *Hac Flaccum sequor assecuratione,* *olquam* *de-
cram impendunt.* (Ad Io. Casca, carm. lib. I.)

Itego (s) forsitan et Cesiù Calcagnini et Lampridiū
mentio fieri potest. Quilibet Hadrianianus numeris
e suis gravibus diligenterque, et ex sententia Ievii, con-
ficit, atque in epistula ad Iustinum Iuvenalem haec de
Bisutio sentiebat:

*ad Horatii lumen solum
sordidum lumen sonorum.
carmen et sonus bone mihi nunc agere debeat est,
Quoniam ego illata non traxi goldenis librum;
...H. H. M.*

Uinimur se nos habet, doctis pervestigationibus
Curiosis, amicis, nata liber, de quo disputavimus,
hanc hinc una similitate ac proventu legitur. (2).

Praeversia, (ex R. Lycée), Kal, Mail 1900

M. GARDY

IN COLUMNAM MEMORIALEM (1)

**Stile, qui callem teris hunc, Natur;
siste, nam sanctus locus est; Columna
haec ubi surgit, montura seros
aque neboles.**

*Huc trahebatur PIVS obserato
SEPTIMUS curru; nova quem manebant,
vi SAVONENSI graviora FONTIS
vincula BLALDI (2)*

**Solis destitutus et rotarum
quatuor campis nec nec morantur;
Nec si, unius soles, equorum
et osculari possemus, et ob libato
et chalculic am.**

*Ager et fractus salebris olearum,
Pontifex abheda, titubante gressu,
exit et exalam cerasi octusiae.*

*Utriculus fessum brevem horo, densis
acutis sub ramis rigore rursum
membris. Absentia oculi, silentio*

Fate — sum, dixit Plus, amicando.

qui sicut pellat; cerasique molles
addite bacca;

**Primum curit qui ad officinam,
adire promptum fabricare mentis;
Non posse prodiri, Gangemus modice
menere fungi.**

*Prodil et mater; latuit sed ambo,
cui apponunt: longa namque nigra.
Hoc autem calat, nubes amictus
domino iussum.*

*At Senex, malicens puerum, Membrum
inquit oblati callos; PIORUM
SEPTIMVS gressus ubi, nunc, solvit;
decipit numenium.*

(1) Columnas memorialia, de que agitur, errecta adi uero Gallo in agro vernaculo (Nîvres), prope pagum Tressangeus, ex ipso loco, in quo F. B. P. M. (quem iudee Hispanos) e' nominata. Quae columnam hunc anno Prohlobus clavis rapinique abducerecur, paucisuper annos est sub amnis raro aquifugio. Quia res contigit heret pomeroniam diei xix Iunii mroccin, radiante sole fervidissimo. Atque eiusdem eventus celebratis nuper contundens anniversarius coram frequens, quino Columnam circinabat, civium et adversariorum corona.

*Quadruped autem la carnine ministratum describitur. Id omne veritatis
coriorum apprime coquunt, uti carras clave pectoralis; omnia
trifarii; novus calcus quoque aptandus; annosa et ambrora carnosus; cry-
psis lactis a puero peractus; annum sono datus a Pontifice huicque
tie talorum, neq; candidi, sed nigri coloris, ne latus conditio apparet
et non rite pectus ostendatur.*

(3) Urus *Fonsinobœus*, vulgo dicta *Fons Bellagoueus*, rectius, maxis
uris cyprion nominatur *Fons Biscia*.

CRUX RUTHVELLIANA

Inter vetusta monumenta lapidea in Scotia reperta nullum spectatus est et insignius, quam Crux ruthvelliana, in provincia galloegensi sita. Septemdecim est pedes alta, tres lata ad imam, unum ad summam. Anterior et posterior partes in segmenta partiuntur, quae sconis e S. Scriptura mutuatis et figuris implentur, quarum explicaciones latina lingua, at litteris anglosaxonicis, in marginibus sunt exaratae. Crucis latera nunc tenuibus foliisque ornantur, itemque fructibus, quibus aves et parvae ferae vescuntur. Nusquam autem

In medio crucis capite et in brachis transversis sunt tria segmenta in puer instaurata ornamentis hodiernis, quod haec partes amissae sunt. In 5° segm. — Sagittarius tendit arcum; sed inscriptio hic omnino desideratur.

In 6° — Salutatio Beatae Virginis.

In 7° — Maria Magdalena unguit pedes Domini.

In 8° — Christus sanat caecum.

In 9° — Annuntiatio.

In 10° — Crucifixio: Sol et Luna: Beata Maria et S. Ioannes.

Posterior pars etiam in decem segmenta divisa est:

1. — Avis in ramo sedens.

2. — Aquila in ala levante.

3. — Aquila in ala ponente.

4. — Aquila in ala levante.

5. — Aquila in ala ponente.

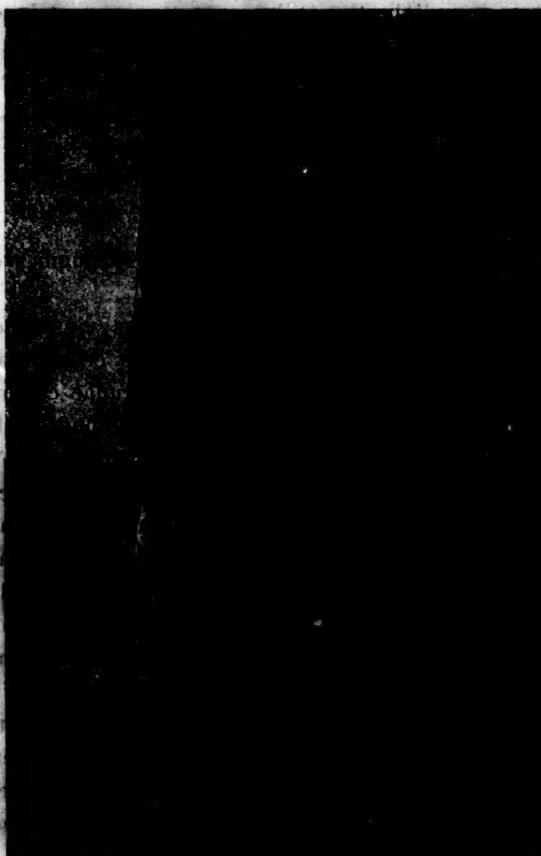
6. — Aquila in ala levante.

7. — Aquila in ala ponente.

8. — Aquila in ala levante.

9. — Aquila in ala ponente.

10. — Aquila in ala levante.

Crux Ruthvellianna cognita cum inscriptione Latina.

Crux Ruthvellianna cognita cum inscriptione Latina. Etiam in aliis antiquis ibidem sunt latus magis antropologica modis et lineas intertextas celtico modo antiquiori, non litteris celtas exhibet; sed praeter margines litteras runicas habet, quae diutissime obstant laboribus ducorum, qui earum sensum solvere tentarent. Quo vero conspicuas magis de re disceptem, in tres partes me eam dividere aportet; quae sunt: non tamen enib[us] inscriptis.

1. *Scripturae.*
2. *Explicationes latine scriptae.*
3. *Runae.*

Sculpturas in anteriori crucis parte, a summa ad imam, in decem segmenta sunt divisae.

Primum in segmento sunt hom[er] et avis — qui procul dubio Sanctum Ioannem et aquilam, symbolum eius, representant: aspergillorum obiecti zelitus: sicut in

- (Secundum, tertium, quartum instaurata sunt).
5. — Duae figurae, quarum altera librum tenet;
 6. — Joannes Baptista, Dei Agno sinistra manu habito, in duobus orbibus stat.
 7. — Christus cum duabus feris sub pedibus iacentibus.
 8. — SS. Paulus et Antonius frangunt panem in deserto.
 9. — Fuga in Aegyptum.
 10. — Incertae figurae, sculptura valde obliterata.

Explicationes in anteriore parte:

Circa segmentum primum saxonica littera uncialibus scripta sunt verba: «In principio erat Verbum».

controversia inter se civis haberent, sua sponte etiam secundo iudicium prius ad Legatum in Ius adibant, ut quam integerrima causa huius pacis omnibus. Vir mitissimi, ingenii, civibus romano tumultu male habitis sua restituit, arbitrii modicis distincto, quaeque difuta refecit, civitatis leges libertatemque instantavit. Neque id impunita fuisse, quoniam quod exhorti, imporio vix patuerint, hic benevolentia tenet. Itaque omnes in se animos civicos, adversarios, et duplum de dissidentibus victores, considerat, quem praeferat omnium opinionem, vir agere, implorare, iustus, magnus aliquando futurus, res ipsas ad Perusiam provinciam procurandas intulit. Eido oleum annui ergo tollere, anno digitis manus pugnare oportet, da omnes misericordiaq[ue] amissione
VI. — **Bonelli memoria.** — **Nuntius sicut Belae renunciat.**
— **Belae** — **bonelli** — **memoria** — **Nuntius sicut Belae renunciat.**

Memoriam greditum est. Gregorium ad Urbem rever-
sum iste ab anno fratre Peregrinatibus nobis per-
divit, dicit in loco: magno honore tanquam religiosi
homini allati sunt, omnia quaeque terrena aspernati:

in nonnullis decore atque ac sumptuose, modo sed
Cardinali; Perusii vero atque Anconae regali omnino
et i ac pompa Principi dignissima. ni bimbius.

Quamobrem Legatus ingenio et prudentia celebratur, et brevi omnium sermone maxime percrebrescit. Nec im-
merito sane Laboris enim impatiens et rebus publicis pro-
spiciens, leges tulerat, ut tum erant tempora, sumptibus
minuendis: mensas populares eximia cura fovit; vias
negligentia corrupta restituit, alias ob mutua commercia
deducendas curavit et civium felicitati penitus prospexit.
Nulli fides eius, nulli opera, nulli res familiaris defuit.
Et sic se gerendo minime est mirandum, si ei munus
fuit securum et discessio acerba. Dum in tot rebus stre-
nuam operam navat atque tempus adstare videtur quo
egregiis operibus editis, in posterum edendis carior
omnibus pretiosiorque foret, praeter omnium opinionem,
Romam vocatur ad Legationem suscipiendam apud Bel-
gas. Quod quidem boni aegerrime ferebant, ea potissimum
verba laudis repetentes, quae Legate suo Summus An-
tistes dixerat Perusio profesturus. Namque ad Legatum
conversus, civibus omniibus adstantibus, in signum optimae
erga eum voluntatis: « Tui, inquit, propediem
memor ero! ».

Huc enim, siebant; erant illa verba evasura, ut
brevi nos tanto viro privaret?

Belgica gens, religionis studio atque libertatis prae-clara, patrum memoria, sece in libertatem vindicaverat. Namque diu sub exterto dominatu, multis laboribus afflictata, iugi haereticorum tandem pertaesa, mirabilis ausu adsurrexerat, quique iuris atque arbitrii esse co-operat. Attamen regem sibi imponi placuit, qui liberis ipsis ordinibus constitutos iuste ac prudenter administraret.

Leopoldus hic est, qui in magna rerum hominumque concitatione et suapte natura pacis studiosus, quum se integrum a discordiis vellet servare, quae inter populares axardescerent. Atque optimates, parum abfuit quin in utriusque offensionem incurreret. Optimates enim nil carius habebant, quam Ecclesiae iura, cum libertate, res publica, pravorum hominum auditis, disciabilis, mirum in modum adserere. Hac modo cassi nuper, armis simul collatis, ab Hollandia recesserant, et res Belgae multis calamitatibus accise, ad pacem maxime hortabantur, seque tendebant, ut compositis iudice animis iisdemque legibus, ad communem felicitatem progrederentur.

Rex impigro atque acerrimo praeditus ingenio, multo labore, multaque cura in tantam claritudinem brevi pervenit, ut Belgarum gentis vindex et stator sit appellatus. Dolendum modo, quod vir tot meritis prohancius, Luteranorum doctrina esset infectus; minus aequo temporeibus indulgens, in rebus quae ad religionem spectant, anicipitem se gerebat, atque adeo in hoc potissimum nec suam nec subditorum prosperitatem fovebat.

stans; quare non sine causa crucem ruthvillianam exstructam et ornatam esse ab illo Sancto illustrissimo putamus.

Edderton in Scotia, mense Martio MCMXXI.

DONALDUS MACRAE.

COLLOQUIA LATINA

Armorum scholasticorum coemptio. (1)

BERNARDUS. — Scisme, Godefride, ubi nanciamur instrumenta discipulis necessaria?

GODEFRIDUS. — Ex adverso scholastici aedificii porta est non ita pridem officina. Bibliopola iuvenis est affabilis, et merces vendit sat commodo pretio.

F. — *Dirige me ad illum.*

G. — *Sic aliud vis, eamus. Salve, Francisce.*

F. — *Salvus tu quoque sis, domine
quid ex usu tuo est me penes?*

G. — *Apparatum scholasticum desidero hinc*

F. — *Habeo omnis generis. Quibusnam opus
atibi rebus? Age, eloquere.*

F. — *Habes ne chartam venalem?*

F. — *Habeo, nec eam unius generis.*

B. — *Profer. Haec est charta tenuis et subhunc
strumentum perfluet. Cedo densam, quam
neque asperam, neque scabram.*

F. — *Haec enim placet?*

B. — *Quod huic est chartae pretium?*

F. — *Vendo in singulos scaplos quinque et vi-
cent centesimis.*

B. — *Plus minus, ut existimo.*

F. — *Ita ut dixi.*

G. — *Non tibi opus codice ex charta pura
credo?*

B. — *Maxime, ad excipienda quotidiana scri-
pturna argumenta. Videam volumen aliquod ad rem.*

F. — *Hoc in annum integrum sufficit, aut plus
aut coniicio. Placetne?*

B. — *Sic satis; appone. Pasce oculo nunc indigo,
et includendas chartas.*

F. — *Ecce tibi commedissimum, factum corio
ritinno nigro, cui oris limbus obit aureus.*

B. — *Pennae istae quanti sunt venales? Vah!
non sunt molles!*

F. — *Sunt aliae aliis firmiores. Est tibi optio.*

B. — *Quot vis dare quinque centesimis?*

F. — *Quinque dabo, modo promiscue de manu
me accipies.*

B. — *Malo deligere arbitratu meo.*

G. — *Delige; sed solves pluris.*

B. — *Mox videbimus. — Age, profer atramenti
vascula et thecas calamarias.*

G. — *Vidi heri apud te nonnulla atramenti
vascula cornea, torno affabre facta.*

B. — *At ego nolo thecam, quae non nisi uni-
cam pennam capiat.*

F. — *Scio quid queras. Vis thecam oblongam
et rotundam?*

B. — *Ipsam volo.*

F. — *Ecce atramenti capacem et calamorum
complurium.*

B. — *Accumulemus in acervum eundem: ad
extremum una licebor in omnia. Impie hanc la-
gunculam vitream atramento.*

F. — *Id praestat: necesse non habebit puer in
dies ad propolam recurrere.*

B. — *Ades dum, Godefride, num quid mihi desit
praeter haec.*

G. — *Habesne regulam ligneam?*

B. — *Contra, comparanda est mihi, eoque magis
quod curvos pierumque quum versus ducam,
a magistro saepe obfurgor. Deinceps plumbo du-
cam lineas secundum regulas.*

F. — *Placet his amplius?*

B. — *Nihil. Nunc indica merces has una omnes,
quam sis daturus minimo.*

F. — *Quinque francis a me auferes.*

B. — *Iocoche an serio? ut affinis?*

F. — *Neque obolo minoris.*

B. — *Numerabo tres francos.*

F. — *Tantillo tibi non addixero.*

G. — *Discrimen preti dividatur ex aequo.*

B. — *Tibi decedes medium, mihi accides.*

F. — *Quod bene vertat, habeas; per me haec,
sed ea spes, ut me cerebro revisas.*

B. — *Age, recense pecuniam et missos nos fac.*

F. — *Nihil desideratur aut superest. Vis fibi
scribam apocham?*

B. — *Nil opus est: habeo verbis tuis fidem.*

Precamur tibi felicem vesperum.

F. — *Idem vobis vicissim precor.*

PAROEMIAE SIVE ADAGIA

Non tam ovum ovo simile.

De rebus dicitur indiscretae similitudinis. Cicero (*Acad. quaest.*, lib. II): « Vides ne, ut in proverbio, sit ovorum inter se similitudo ». Narrant autem Deli fuisse complures, salvia rebus illis, qui gallinas alere quaestus causa solerent. Ita, quum ovum inspicerant, quae id gallina peperisset, dicere solebant: « Neque id est contra nos; nam nobis satis ova internoscere ». — Idem proverbium refertur et a Fabio Quintiliano; usurpatur et a

(1) In dengorum libro ANTONI VAN TORN Antwerpiae edito ann.
m. 1570. Postea retractavit I. F.

EX SACRIS CONGREGATIONIBUS ROMANIS**SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE****Ex Congregatione de disciplina Sacramentorum.***Dubia circa Missae celebrationem in Oratoriis privatis.*

I. — An Missa in Oratoriis privatis prohibita sit diebus festis Commemorationis solemnis S. Ioseph, Annuntiationis B. M. V., Commemorationis solemnis Sanctissimi Corporis D. N. I. C. et in festo Patroni cuique loci, quum non sint de paecepto? — *Resp. Negative.*

II. — An prohibita censeatur in festo SSmae Trinitatis, in Dominica infra Octavam Corporis Christi et in Dominica qua celebratur Nativitas S. Ioannis Baptiste? — *Resp. Negative.*

*(Ex decr. d. XI mens. Aprilis MCMXIII).***Ex Congregatione Indicis.**

Per decr. d. v mens. Maii MCMXIII damnata proscriptaque et in Indicem librorum prohibitorum relata sunt opera, quae sequuntur:

ANNALES DE PHILOSOPHIE CHRETIENNE (*fondées par A. Bouetot*), *Secrétaire de Rédaction L. Laberthonnière*. — Paris, 1905-1913.

EMILE BETMONT, Sainte Chantal (1572-1641). *Collection « Les Saintes »*. — Paris, 1912.

CE QU'ON A FAIT DE L'ÉGLISE. Étude d'histoire religieuse, avec une supplique à S. S. le Pape Pie X. — Paris.

Ex Congregatione Rituum.

Dubia circa dies in quibus institui potest consecratio temporum.

I. — Quum Evangelistae in re liturgica Apostolis negligantur, quaeritur utrum consecratio episcopalis possit fieri diebus natalitiis S. Lucae et S. Marci? — *Resp. Negative.*

II. — Utrum fieri possit in festo S. Barnabae apostoli? — *Resp. Negative.*

III. — Utrum speciale indulxit Summi Pontificis auratur ad consecrationem episcopalem peragendam dies festivis infra hebdomadam a) qui adhuc sunt de paecepto et proinde Dominicis aequiparantur, b) vel dies quae olim erant de paecepto, sive in festis supradictis? — *Resp. Affirmative ad utrumque.*

*(Ex decr. d. iv mens. Aprilis MCMXIII).***DIARIUM VATICANUM***(Mense Maio MCMXIII).***Coram SSmo. admissiones.**

Quam SS. D. N. Pius PP. X nondum satis firmo corpore cecit, per integrum fere mensem Maium Purpuratos Patres eius Episcopos ad limina Apostolorum advenientes coram eum tantum admisit. Postremis vero eiusdem mensis diebus sive in Consistorii aula, sive in cavaedio magno Vaticani aedium, cui a S. Damaso vulgo nomen, peregrinorum manipulis sive ex Italia sive ex exteris gentibus simul congregatis benedixit.

Peregrinorum adventus in Urbem.

Per Maium mensem ad indulgentias Constantiniiani Inbilaei lucandas, peregrini in Urbem advenerunt ex Friburgensi, Moguntina et Rottemburgensi dioecesis, ex Hispania, ex Bavaria, ex Gallia, ex Belgica, ex Nordica America et Hispania iterum, ex dioecesi Zagabriensi, ex talis regionibus Subalpina, Tusca, Campana.

Pontificiae electiones.

Provisio ecclesiarum. — Per S. Congnis. Consistorialis decreta, SS. D. N. Pius PP. X has quae sequuntur ecclesias de proprio pastore providit, scilicet: Metropolitanae ecclesiae Capuanae praefecit r. p. d. Ianuarium Cosenza, hactenus episcopum Casertanum; titulari eccl. archiepiscopalii Larissensi sac. Carolum Montagnini, canonicum patriarchalis basilicae Laieranensis et delegatum apostolicum in republica Columbiana; cathedrali eccl. Corporis Christi sac. Paulum Nussbaum, consultorem Congregationis a Passione D. N. I. C. in provincia Baltimorensi; cath. eccl. Calgariensi sac. Ioannem Thomam Mc Nally, parochum in archidiocesi Ottaviensi; metropolit. eccl. Galaritanae sac. Franciscum Rossi, dioecesis Patavinae, vicarium generalem archidiocesis Perusinae; cath. eccl. Imolensi r. p. Paulum a Cortona, in saeculo Ioannem Tribbioli, Ord. Min. Capulatorum, secretarium generalem Curiae generalitatis eiusdem Ordinis.

Brevi autem apostolico r. p. Ludovicus a Massano, in saeculo Joannes Baptista Antonelli, Ord. Fr. Min. unionis Leonianae, episcopus tit. eccl. Leptimagnensis et Vicarius Apostolicus novi Vicariatus Lybiee nominatus est.

— R. p. Gaudentius Barlassina ex Instituto Taurinensi a Virgine Consolata pre missionibus ad exteris gentes, Praefectus Apostolicus de Kaffa meridionali dictus est.

— R. p. d. Carolus Pietropaoli, episcopus Triventinus, legatus apostolicus mittitur in civitatem Venezuelam.

ANNALES**Pax de Balkanicis composita.**

Die trigesima elapsi mensis Maii Londoni foedus tandem subscriptum est, quod belle per menses septem et ultra acto finem imponens, hac de causa praesertim memorabile in historia evadet, quia scilicet finem diuturnae Turcarum dominationis in Europa Christianarumque gentium redemptionem a Mahometano iugo significabit. Quamquam eventus eo quem deceret animi ardore consalutari in Europa minime potest, quum internationalium rerum status sit tamen plenus difficultatum, minusque Europaearum nationum, quae eventum ipsum compararunt, tamquam onus maxime arduum etiam nunc paebeatur.

Re quidem vera orationes, in Londinensi ipso conventu post pacem confirmatam a Montanigri et Serbiae legatis habitae, in mentem revocant hasce civitates, non aliter atque Graecam, foederi illi invito animo accessisse, dum quae adhuc definienda supersunt - et novi Albanorum regni fines et iura, atque Aegearum insularum addictio - ea sunt, quae valde sollicitum cordatum quemque virum necessario reddant.

Seneca in libello, quem in Claudium Imperatorem lusit.

Necque absconsa sunt ea adagia: Non tam lac lacti simile. — Non tam aqua similis aquae. — Apes apum similes.

Zonam perdere.

Castrense proverbium in eos qui nihil habent nummorum. A Graeca quadam fabula tractum Aaron admonet; Perphyron a militum consuetudine, qui, quidquid habent, in zona secum portant. Cummodi sane hominem perquam venuste describit Lucilius, citante Nonio: *Qui natus fumentum est, nec servus, nec comes ultus; fumus et cuncta habet summonum suum, habet omne; loca nata coeat, dormit, lavat; omnis in una sese summa dulcis, hunc leviora est cetera vita.*

Nam vulgam appellat Lucilius folliculum sive crumenam et acculum de brachio propendentem, ut apud Horatium:

Suum socii fabula, loculoque lacerto.

Tamen Featus vulgam Gallicum vocabulum subnumat.

Consimili modo Gracchus loquitur apud Gellium: *Quem nema, profectus cum zonas, quas plena argenti extuli, eas ex provincia inanes retuli.* — Horatius in Epistolis: *Ibit eo, quo vis, qui zonam perdidit.* — Plautus in Poenula: *Tu, qui zonam non habes, qui in hanc vanisti urbem? aut quid quiesceris?* In quibus Plauti verba duplex est allusio, et ad vestem Eoenum more distinctam, et ad pecuniam, quae in zona gestatur, altera quam in urbe monetaria non sit commode vivitur. — Pescennius Niger apud Spartenum vetuit, ne milites zonam secum deferrent in bellum, sed, si quid habuerent pecunias, publice commodarent, recepturi post prouulsionem: simul, et ipsa voluptatis materiam erigentes et hosti praeclaram, si quid aduersi evenissent.

— apud Lomprilium in Alessandri: *Miles non timeret, nisi vestitus, calceatus, armatus, et habens aliquid in zono.*

Ars varia vulpi est una scinco maxima.

Zenodotus huiusmodi versum ex Archilao citat. *Dico Adactum variis artibus dolis; vel potius ubi significabitis, quosdam unica astutia plus efficere, quam atios diversis technis. Nam vulpes multilugis dolis se tuerit adversus venatores, et tamen haud raro capit. Echinus, quem dicunt herinacem esse, (nam hoc loco de terrestri, non de pisces in mentio), unica dumtaxat arte tutus est adversus canum morsus. Siquidem spinis suis adiret involvit in pilas speciem, ut nulla ex parte morsu preendi queat.*

Citatitur apud eundem Zenodotum huiusmodi quidam versus ex Ione Chio, tragico poeta. Eosdem ex eodem citat in Sermonibus convivialibus Athe-

naeus e tragoedia, cui titulus *Phoenicia*, qui latine sonant:

Leonis artes in solo sane probo; At magis echini comprobo miseros dolos; Qui simul odorem belluarum senserit, Se contrahit spinis opero corpore, Tuttus iaceens, morsuque tactusque omnium.

Refertur proverbium, ac simul ad carmen al ludit Plutarchus in commentario, cui titulus *Utra animantia prudentiora, terrestria an marina.* Eius verba sunt latine redditia: *Iamvero terrestrium echinorum in tuenda servandaque incolmitate sua sollertia, proverbio locum fecit:*

Ars varia vulpi, ast una ecino maxima; Squidem cum illa aggreditur, quemadmodum atunt, Flexibile spinis corpus obvolvens suis Tuttus lucet, sic, ut nec ore tangier Ulla queat ratione, nec morderier.

Sed omnium copiosissime *huius animantia ingenium et astutiam* describit Plinius (lib. VIII, cap. 37): *Praeparant - inquit - et herinacem cibos, ac volutati supra facientia poma, affixa spinis, unum non amplius ore tenentes portant in cavas arbores. Iidem mutationem aquilonis in austrum, condentes se in cubile, praesagiant. Ubi vero sensere venantem, contracto ore, pedibus, ac omni parte, inferiore, qua raram et innocuam habent lanuginem, convolvuntur in formam pilae, ne quid comprehendi possit praeter aculeos..*

Ceterum celebre est et piscis echini ingenium, qui *saevitiam mari praesagiens, correptis lapillis operit sese, ut mobilitatem stabilitat pondere, ne nimia volutatione atterat spinas, quod aspicientes nautae, pluribus mox anchoris navigis infraenant.* (PLIN. lib. IX, cap. 31).

Vulpem autem versipelle esse, variis instricata artibus, quem ali complures apologi, tum ille peculiariter indicat, qui refertur a Plutarcho in Moralibus: *Quum aliquando pardus vulpem prae se contemneret, quod ipse pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam, respondit vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute. Neque vero paullo satius esse ingenio praeditum esse vafro, quam eute versicolore.*

Narratur et alias quidam apologetis, ab hoc proverbio non multum ab ludens. Quum aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, lactaret sibi varias esse technas, adeo ut vel per am haberet dolis refertam; feles autem responderet sibi unicam dumtaxat artem esse, cui fideret, si quid existeret discriminis, inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur, ibi feles in arborem altissimam subtilit, quem vulpes interim a canum agmine cincta capit. — Innuit fabula, praestabilius esse nonnunquam unicum habere consilium, modo id sit verum et efficax, quam plures dolos consiliaque frivola.

LIBRORUM RECENSIO

CHRISTOPHORI M. ASSUMMA, Eccl. metrol. Reginensis
Can. Dec. *Carmina (Rhegii Iulii, MCMXII)*.

Carmina haec latina, viginti quatuor numero, edita a fratre auctoris Antonio, praemissa laudat epistola Archiepiscopi Reginensis, et Canonici Francisci Quattuor proloquium, in quo dotes poëtae egregie illustrantur.

Et iure quidem urbs Rhegium, suo superba cive Didaco Vitrioli, inter recentiores vates latinos celeberrimo, Christophorum quoque nostrum colit, qui totus fuit in imitandis hendecasyllabis Catullianis. Stilus eius, facilis una et castigatus, elegantem prae se fert simplicitatem cum sermonis puritate coniunctam.

Ipus poëmatia, brevia licet nec adeo multa, tot floridos dicas e solo Latii sponte enatos. Argumenta plurimique sacra tangit auctor; cuius ut scribendi ratio patet, satis erit si hic paucos afferamus versus, qui a Joanne Berchmans agunt, Aloisii Gonzagae sanctissimum simulante:

*Casti Loisidis videt puellus,
Belgis ortus, imaginem in tabella
pictam: tum rapitur simul puellus
intra lilia candidusque vivit;
almas Virginis ardet usque flamma;
flamma Virginis aestuans, ad astra
integer volat ut nitens columba.*

FRANC. X. REUSS.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI

Sedorum et lectorum in mentem revocamus, libros non editos atque ad nos missos, ut in Voce Urbis eorum notitia detur, neque hoc ipso a nobis commendari, neque apud administratorem nostrum, nisi contra aperte decaretur, venundari. Si quis alterum eorum sibi cupit, petat necesse est ab editore, quem semper indicamus.

Frustula solutae orationis latinae. Scripsit IOHANNES BELLISSIMA, Professor litterarum latinarum et graecarum in Ioco senensi. — Seniae Iulise, ex off. L. Lazzerii,

Inscriptionum latinarum corpusculum tertium. Condit IOHANNES BELLISSIMA. — Indidem.

Les étoiles par Dom. I. BAUDOT. — Parisiis edid. Baud et Soc. (Venit lib. 0.60).

Henri Heine par PIERRE GAUTIER. — Indidem. (Ven. 5. 2,50).

Fioretti. Appendices: Considérations sur les stigmas. — Vie de Frère Junipère. — Vie et dits de Frère Léon. Traduction et notes d'ARNOLD GOEHN. — Indidem. (Ven. lib. 1,20).

A. I. MILLOT, Vicario Generale di Versailles. *Che cosa contiene un'Offerta.* Trattenimenti e discorsi sulla Sma. Eucaristia per i fanciulli che si preparano alla S. Comunione. — Traduzione dal francese. — Romae, edit. Desclée et Soc., MCMXIII.

P. OMELISTO DELLA PROVVIDENZA. *Vita della Ven. Anna Maria Taigi, Terziaria della SS. Trinità, presentata ai lettori italiani da Pietro Vigo.* — Indidem. (Ven. lib. 4)

FED. EHRENBORG d. C. d. G. *Un seminarista modello dei nostri giorni.* — Indidem. (Ven. lib. 2,50).

M. S. GILLET. *L'educazione della purezza.* (Metodo scientifico — Metodo del silenzio — Metodo del buon senso — Ignoranza e innocenza di domani — Programma dell'Educazione della Purezza). — Traduzione dal francese. — Indidem. (Ven. lib. 1,75).

AENIGMATA

I.

Formosae palmae en vestris me motibus aptum;

Me tamen explicitum sedula dextra regat.

Lenibus expositum ventis, validoque calori

Ossa premunt: corpus pelli odora facit.

Si ferrum eripitur plantis imbellis et aegrac,

Tunc erit ablato libera, planta stylo;

Non ultra utroque manu gestabor ab illa,

Auxillium subito, quae mihi ferre solet.

Frigeris amo aestivum, brumae mihi frigora sordent:

Aestas me pellit limine, bruma tenet.

Si caperata mihi facies vel vultus aellis,

Non sedet in vultu ruga vetusta meo.

Ut crescam, oblique medio dilator in orbe;

Expliceor aestivo quam calet igne Polus.

Exiguis labor inde meus, sed dextra laborat

Alterius; vivax sic sedet aura gemis.

II.

Ingredior campos, flavos ubi pellicit aetas

Ad pastum; utilitas est, mihi nulla tamen.

Herbosos agros, quos aere perambulo curvo,

Non premit armamentum, detur ut esca sibi.

Instar avis, quae multa rapit, flaventibus escis

Attrahor instructis, quas seco dente meo.

Ut cereris gazas comedendi vota secundem,

Una meis votis est; sat in ore mola.

Dura rotunda silex, quae stillat mollibus undis

Dat labio vires irrequia meo.

Subtili undarum lapsu, quo planta madescit,

Vis mea fit maior; germen acuta secat.

Immerito eructant moerenti voce querelas,

Qui sibi sollicito pectora saepe nocent.

Quod pastum appositum rapiam non iure queruntur;

Plura illis restant quando ego plura voro.

A. EPITHO.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Doctorem JOSEPHUM FORNARI, Commentarium moderatorem (Roma, via del Governo Vecchio, 96) miserent intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet I. B. FRANCESIA comediam latium versibus scriptam, cui titulus:

SATURIO.

Aenigmata an. XVI, n. III proposita his respondent:

I) Epistola;

II) Sua.

Ea rite soluta miserunt:

P. C. Peitenburg, Soesterwende apud Lugdunum Batavorum. — Athan. Hepp, Sancti Leonis Abbatia in Floride. — Diomedes Falva, Constantia.

— Lad. Thyssen, Dresden. — F. Arnot, Mediolano. — Alois, Geyser, Ratisbona. — Arch. Magliano, Genova. — Fr. Xav. Ghion, Ostundo — F.

X. M., Drepago. — Petrus Tergestinus. — Iac. Costa, Dumio — Iac. Gomez, Cassaraugusta — Rich. Brondel, Brugis. — Lud. Goux, Bituricis. — Iac. Menendes, Madrid. — Paulinus a S. Iosepho, Barcinone. — E. Burg, Monacio. — Rich. Muller, Beroliso. — B. Ferraris, Augusta Taurin. — Lud. Dubois, Massilia. — Raim. Silvan, Londino. — Frid. Horwath, Vindobona. — F. Wawer, Marianopoli. — Georg. Archambeault, Quebeco. — I. Ciolfi, Popia. — Claudius Lucensis. — I. Ortiz, Morelia.

Sortitus est praemium:

DIOMEDES FALVA,

ad quem missum est opus, cui titulus:

EUPLIUS

Actio dramatica I. B. FRANCESIA in tres actus distributa.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, jurisprudens

ROMAE. — Officinae Societatis Editriceis Romanas.

Addit et Bulgarorum tam cum Serbis, tam cum Grecis dissensiones, alius alium accusans foederis peregrines ante bellum initas fregisse, et Albanicae regionis internas condiciones. Si enim Essad ille prope arroganti regni ambitione se abdicare visus est, ita ut recessum Montenegrini copiarum a Scodra urbe et eiusdem occupationem classiariis maximum Europae nationum expeditiorem reddiderit, nemo in antiqua regia dominatur minime obsequuens predicit, civesque tam alii discordis agitatae et tumultuosa provocat ac praemolitur. Faxit ne Pax mundi tantisque curis quae-
dam in dies miserae!

— d. viii. Asia felix praecepit ad brevem
et pacem, quae invenit suos annos est; Asabum pre-
dictum, qui Italorum agmen quoddam in insidias
conspicuit, aliquem quinquaginta cum magna suorum
clipeo, scutis, nocturni fecerunt. Quod gravius est, inter
hostes morti, ob Iudei traditum, nonnulli militum
praefonti reperti sunt militaribus Turcorum vestibus
innotescit quo-facilius confici luctu. Turcos promissis
cum suis unito Mameluk integro statuisse,
et Anglorum, Francorum, Aegaei mari insulae, quas
occupavit, ex veluti datu fideli picatu post pacem
ad longum tempore adhuc iure nibi posse
adversariis trahit, alii a plurimorum articulatis
summoq[ue] sequentur. Hoque d[omi]ni anno.

PUBLICI PER ORBEM COETUS

pecularia, *Scindens Reperiens*
urbis exemplaria, — Pe-
cunia Anglia regnum magno iure nullagii milie-
tum publici, potestis reiecta, amicisq[ue] oī
hunc publici coetus, etiam republica praesidia lit-
teris et negotiis, Amicos, optimorum tum in civitate
tempore, et civitatis nationum, etrum statum confron-
titum, subiecti coetus, sessiones resumptae.

In Austria de internationalibus, Balkanicis praes-
ertim, negotiis scriter disceptatum.

In Belgica leges de militiae constitutione inno-
vanda, si sociorumq[ue] ratione maxime oppugnatae,

In Russia nova comitia ad Junium mensem

In Danie nova, nova comitia socialistarum atque
radicalium, factionibus favorib[us] cessante, ad-
ministrorum collegium cum Bernsten praeside munus abdicavit, in eiusque locum aliud suffectum,
cum Zanle praest.

In Germania militares reformationes apud populi
l[oc]i, aucto agitantur.

In Hispania ob vehementem Maura legati in
administrorum collegium eiusque gubernandi pro-
posita orationem, administris omnes munus suum
dimicarunt.

In Italia, rationibus acceptorum et expensarum

in extremi revocatis, nova lex de militum delectu
approbata.

In Russia leges omnes Imperii ad Finlandiam
provinciam, frusta privilegia sua obtestantem,
prolatae.

PER ORBEM

Die IIII mens. Maii MCMXIII Bruxellis nosocomium
S. Ioannis incendio pessimum datur. Aegri tamen sos-
pitos omnes auferri possunt.

— die IV Romae monumentum Ioachim Belli,
geteris Romanis linguae poetae principi, in vico
trans Tiberim, ubi cives maxime eundem sermo-
nem adhuc loquuntur, sollemni ritu dicatur.

— d. V Mannheim in urbe Magnus Badensis Dux
ab insano quodam homine nefarie, at, Deo iuvante,
frustra petitur.

— d. VII atra procello Graeciae literibus, ad
Athenas praesertim, ingentia damna apporta.

— d. VIII Alfonsus XIII, Hispanorum rex, Lu-
tetiam Parisiorum pervenit, novum Gallicae rei-
publicae praesidem salutaturus.

— d. IX Scodrae, tabernarum duo milia, in re-
rum venallum toro, fortuito igni absorbuntur.

— d. XII inter Drama et Buk oppida ad Thes-
salonicam currunt series vapore actorum militibus
onustorum, in alteram pariter militibus affuentem
occurred. Mortui centum ac vulneribus affecti trecenti
et ultra lugentur.

— d. XIII Manila ex urbe nunciant typhonem
iam duobus diebus furere, quo nullum vehementius
ac perniciosius multis abhinc annis fluvisset.

— d. XIV Perzei, populi legatus, iam Rume-
niici publici coetus legibus ferendis praeses, quon-
dam etiam civilium negotiorum minister, Bac-
restini obit.

— d. XXI catacombe ad decimum vice Latine
lapidem nuper reportae magna tum Romanorum
tum Ladi civium frequenter inaugurarunt.

— d. XXII in civitate Rutenorum (Rodez),
Aurelianii, Toulii, Bafordiae aliaque in oppidis Gal-
liae, milites ex condicto seditionem tentant, que
tamen cito coercetur.

— d. XXV sollemni pompa, adstantibus Rus-
sorum Caesare Anglorumque rege, Berolini nuptiae
celebrantur inter Victoria Alcisiā, Germanici
Imperatoris filiam, et Hernestum Augustum Prin-
cipem ex ducali genere de Cumberland, Brunswickii
throni heredem.

— d. XXVI Alafridus Régnier, Gronau Comes,
vir musicae artis valde peritus, Lufetiae Pari-
orum vita fungitur.

— d. XXVI Gandavi in artium ostensione recens-
dicata, tentoria gentis Indū flamarum praeda sunt.

— d. XXIX Petropoli dum tormenti cuiusdam
bellici experimenta sunt, ex eius disruptione clas-
siciariorum alter a centurione misere occidit, aliique
nautici milites graviter saudantur.

— d. XXX Augustae Taurinorum decedit Arturus
Graf, illius athenaei doctor litterarum Italicarum;
in quibus, nec minus in sermonibus neo-latinis,
tam singulari peritia pollebat, ut eius fama Italie
fina iure meritoque fuerit praetergressa. Natus
erat Athenis d. XIX mens. Ianuarii MDCCXLVIII.

SOCIETAS EDITRIX ROMANA

ROMA - Via del Tritone, 46 - ROMA

praeter Officium nuntiorum et publicae rerum praedicationis, tum per Italiam omnem, tum apud exteras gentes, quo facilius satisfaceret pluribus et Diurnorum suorum, et VOCIS URBIS commentarii sociis et lectoribus requirentibus consultationes, consilia, explanationes, sollicitationes apud forenses aut civiles magistratus, aptum quoque recens instituit

OFFICIO CONSULTORUM ET PATROCINII,

quod eximiis iuris peritis concredidit.

Huiusmodi officii peculiare munus imprimis datum est, ea apud Curias quaslibet et publicas administrationes procurandi, quae in commodum Sacerdotum in eorumque iurum omnium tutelam cedere maxime possint, uti parochialium congruarum supplementa, cultualium expensarum solutionem, regalium placitorum expeditionem, redditum conversionem, potestatem hereditatum vel aliarum liberalitatum excipiendarum, docendi facultatem, etc.

PRO OMNIBUS

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

AD ROMAM

ACTIO DRAMATICA

et in tres actus distributa.

CENTURIO.

Sunt sacrificii recentes victimae!

MUTIES.

Romae nascatur timet ne seditio.

Enim patritii pueri sunt obsides.

Chromatography

Dium si vincit strenuus Maxentius.

Eruunt devoti barbarae cuncti neci

MURKIN.

Sed Constantius?

CENTURIO.

Ad Hoc (standit)

1950. The first year of the new century.

ПРИЧЕСКА

Ei sunt penoi mili

CENTURIO.

Viet

Victoriam

Propinquos sentio

Captivos, ire me nunc

16-0312. La fumigación de la tierra es una medida que se aplica en el campo.

SUENA III.

*Introgressiuntur pueri captivi. CENTURIO qui venia
penes ostium quasi esset reversurus, tacitus eos observat.
deinde exit. — DUO MILITES recedunt ad ultimam par-
tem theatri.*

CAPTIVI.

1. — Heic sumus Christi nos captivi nomine
Diebus multis, et obscuris latebris.
Quis scit quod fatum detur nobis proxime?
 2. — Deus det nobis cordis fortitudinem!
 3. — Modo videntur longa tibi tempora;
Heri te milites duxerunt in carcerem...
Miser! Quid diceres, plures me hebdomas
Ab ulnis matris detulere barbari!
 2. — Heic sum plurimas passus angustias,
Et tamen austuli, somnum, sitim, verbera,
Sed omne pertuli citra fastidium,
Erat Deus praesens superna gratia.

(Ad proximum numerum).

J. R. FRANCISIA.